D. N. 23. 12. 25.

Framgångsrik hemslöjdsstart i Södermanland.

På något mer än ett år ha "alla trådarna ordnats".

Intresserat arbete för att återfinna gamla bygdedräkter.

Från Dagens Nyheters korrespondent.

NYKÖPING, tisdag.

Sist av alla våra landskap har även Södermanland numera trätt in i ett verksamt hemslöjdsarbete. Först i februari i fjol bildades Södermanlands läns hemslöjdsförening på ett möte i Flen, och närmaste tiden därefter upptogs ju av de förberedande arbetena, som räckte en god del av året. Det direkta arbetet kom knappast i gång förrän framemot jul. Men då gjordes en effektfull premiär genom en utställning i Nyköping, vilken i stort antal samlade både skådelystna och köpare. Sedermera ha hållits ytterligare två utställningar, nämligen en i Eskilstuna, även den i december 1924, samt en nu i höst i Strängnäs, den sistnämnda synnerligen representativ och sevärd och i fråga om publiktillströmningen en fullständig framgång. Under årets lopp ha under sakkunnig ledning vävkurser hållits på flera platser i länet under livlig anslutning.

Föreningens medlemsantal är f. n. omkring 1,100. Att föreningen så snabbt vunnit ett så allmänt intresse torde till god del få tillskrivas den energiska föreståndarinnan för föreningens hemslöjdsmagasin i Nyköping, fröken Alma Andersson, vars organisationsförmåga och gedigna kunskaper i dessa stycken resulterat i det snabba och påtagliga resultatet.

Föreningen har också för detta försäljningsmagasin både omfattande och goda förbindelser i länets olika delar. För dess räkning arbeta f. n. ett 60-tal väverskor och dessutom något 15-tal snickare, smeder och andra hemslöjdare. Folket i bygderna har också funnit det fördelaktigt att till försäljningsmagasinet inlämna sina hemslöjdsalster, mattor, tyger, garn och annat, och omsättningen har varit god. Nu till jul har försäljningsmagasinet varit överlupet med kunder, och affärerna ha gått förträffligt.

En beaktansvärd insats i hemslöjdsföreningens arbete äro försöken att återfå fram de gamla vackra sockendräkterna. Detta är emellertid ett tidsödande och svårt värv. Hittills har fröken Andersson, som personligen mäst taga denna uppgift om hand, lyckats genom mönster och beskrivningar alldeles komplett rekonstruera den gamla Flodadräkten, såväl sommarsom vinterdräkten. Sommardräkten består av en vit, randig kjol, ett kornblått förkläde och livstycke av blommigt siden samt vit tröja. Huvudduken är av samma tyg, broderad i 7 à 8 färger. Till högtidsdräkten användes ett "stycke" och mössa.

Meningen är nu att fortsätta detta forsknings- och rekonstruktionsarbete så småningom länet runt. Det kan endast ske genom personliga besök i stugorna och "många gånger" — säger fröken Andersson — "får man formligen lov att dra fram vad man vill ha reda på". Att intresset för dessa hembygdsdräkter är stort är emellertid påtagligt, och många beställningar ha redan gjorts hos hemslöjdsmagasinet.

En god och viktig hjälp har hemslöjdsföreningen i de stora godsen och gårdarna, där det varit lättare att bevara hemslöjdsintresset.

N. K. 16. 11. 25.

De gamla sörmländska spelmanslåtarna skola upptecknas. I Södermanlands spelmansförbunds uppspelningsstämma på lördagen och söndagen i Nyköping och Oxelösund deltogo nio spelmän, nämligen Anders Andersson, Lästringe (75 år), Alb. Boström, Valla (72 år), A. F. Bergström, Tystberga (72 år), J. E. Lilja, Nyköping, Hj. Björklund, Oxelösund, Gunnar Sjögren, Stockholm, Ivar Hultqvist, Norrköping, folkskollärare G. Wetter, Katrineholm, och handlanden Seth Carlsson, Strångsjö. Trots att flera andra tillställningar voro anordnade samtidigt — bl. a. gluntafton av hrr Chambert från Katrineholm och Köhler — hade stämman i Nyköping lockat 250 personer. I Oxelösund närvoro 230. Åhörarna applåderade livligt de olika spelmännen.

I Oxelösund hölls ett sammanträde med de närvarande spelmännen. Som bekant planerar spelmansförbundet uppläggande av ett arkiv över gamla sörmländska låtar. Det beslöts nu att kalla den kände upptecknaren av dylika låtar, Ola Andersson från Åhus i Skåne, att närvara vid den spelmanstävlan, som nästa sommar kommer att hållas, troligen i Nyköping. Han skulle då uppteckna de låtar, som föredrogos av spelmän, vilka icke själva hade dem upptecknade eller voro i stånd att själva uppteckna dem. De spelmän, som så kunna, skola själva uppteckna låtarna och insända dem till arkivet, vilket skall ordnas av hrr Wetter och Seth Carlsson. Upplöses arkivet, skall det överlämnas till länsmuseet i Nyköping.

Fl. t. —— 3. 11. 26

80-årig trotjänare på Skansen.

I går fyllde den välkände Skansenspelmannen Jonas Skoglund 80 år, och för inte så länge sedan kunde han fira 30-årsdagen av sitt inträde på Skansen.

Jonas Skoglund är född i Järvsö s:n i Hälsingland och är därför ursprungligen hälsinge, fast hans barndoms- och ungdomstid framlevts i Tierp i Uppland. Tidigt började han, att på de gamla upplandsbrukens midsommardanser, gnida sin kära nyckelharpa, vilken också följt honom i alla år som en trogen vän och hjälpare. Skoglund har själv tillverkat den nyckelharpa han spelar på däruppe i Skansens små stugor. Han säger, nu inför det stundande konugamötet:

— Många monarker har jag spelat för, både från Ryssland, Tyskland, England och Italien, och jag kan ej exakt säga, men nog har jag spelat för ett femtiotal kungligheter eller furstar, som under de 30 åren jag varit på Skansen velat se svensk folkdans och höra några av våra melodier.

Men Skoglund är inte vorden annorlunda av det. I förnäm tillbakadragenhet har han alltid levat. Aldrig gjort mer väsen av sig än strikt nödvändigt. Vid Nord. Museets 25-årsjubileum [illegible] flera av de gamla trotjänarna på Skansen en silvermedalj, vilket gladde honom mycket.

Den som besökt Skansen, minns bäst av allt däruppe den gamle stätlige nyckelharpspelaren. Hans stätliga förnäma utseende stämmer väl överens med hans inre person. Stilla och lugn i sitt värv har han vandrat genom långa, och många gånger mödosamma år, och vunnit allmänhetens sympati. Han har också många vänner som i dag sända honom en hjärtlig hälsning och vi alla, som lyssnat till hans nyckelharpa en vacker vårkväll i Balderslunden eller en vinterafton i Höganloftssal, vi instämma och önska honom ännu många års somrar och vintrar på sitt kära Skansen.

E. G—r.